

Imiterende spreew en stille waterhoentjes

Door *H. J. Slijper*

Bij mijn atelier zit sinds eind februari een spreew die — zoals alle spreewen — een meesterlijke imitator is. Vroeg in het voorjaar huisde in de tuin een paartje heggemussen, dat later om niet opgehelderde redenen verdween. Het aardige liedje bleef ik echter nog geruime tijd horen, nu ten beste gebracht door de spreew. In de loop van april verdween het echter van zijn repertoire.

In hoeverre is het mogelijk dat een imitatie van de zang door een andere soort het eigen balts-verloop nadelig beïnvloedt?

Ik heb me steeds afgevraagd waar deze spreew zijn winterkwartier gehad heeft, omdat hij uitblinkt in een natuurgetrouwe nabootsing van de zang van Cetti's zanger: het luide explosieve „tsjewie-tsjewie!”, dat iedere Frankrijk- en Spanjeganger zo goed kent.

Is de spreew eind februari al uit het zuiden terug gekeerd? Of is de imitatie van Cettia een herinnering aan vroegere trektochten?

Wordt de Cettia-imitatie in Nederland vaker vernomen? Mijn spreew laat ook veel kwartelroep horen, wat eveneens op een zuidelijke herkomst zou duiden.

Het viel me op dat in de Eempolder — bij beter kijken — in de kleine sloten en waaien wel degelijk waterhoentjes voorkomen, hoewel ze weinig zichtbaar zijn. Het gedrag van deze polder-waterhoentjes is zeer geheimzinnig: haast kwartelkoningachtig gaan ze gebukt en bedrukt door het leven.

Je hoort ze zelden en zelfs in de paartijd vernam ik vrijwel alleen het „krk-tk-tk!” en slechts bij uitzondering het luide kraaiende „kroei”-geluid. Alles bijeen een hefl verschil met de zeer luidruchtige, vrijmoedige en demonstratieve park-waterhoentjes. Wat kan dit verschil in gedrag verklaren? In de eerste plaats vermoed ik dat het gevaren-risico in de kale polder groter is. Hoewel ik me dan meten afvraag welke viervoetige of gevleugelde vijanden door het geheimzinnige gedrag om de tuin geleid zouden moeten worden?

Ten tweede lijkt het dat de geringe bevolkingsdichtheid er oorzaak van is dat de onderlinge concurrentie geen stimulerende faktor is voor hun „zang”. Jaren geleden vernam ik van Th. Belterman het amusante verhaal dat naar zijn ervaring, de stadsmerels, levende in optimale omstandigheden bij grote populatiedichtheid, aanzienlijk beter zingen dan de enkele merels uit de duinen langs de zeereep, die in benardere omstandigheden moeten leven en slechts korte tijd per dag hun haastige en weinig fraaie zang laten horen.

Goede zang zou volgens hem, maar hij zei het beter dan ik het hier doe, op een soort „cultuur” moeten berusten: uitstekende levensomstandigheden, veel vrije tijd en een menigte concurrenten om het peil aan op te halen.

• *H. J. Slijper, Eemdijk 114, post Spakenburg*